

Citace záznamu

Vladislava Říhová, Vojtěch Krajiček, Kostel sv. Jiljí – Svitavy, Klenba podvěží, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/559>, vyhledáno 3. 11. 2024.

Kostel sv. Jiljí - Svitavy, Klenba podvěží

Číslo záznamu: 559

Bližší určení díla: Dekorativní štuková výzdoba klenby podvěží, tažené profilované pásy, ovály s rozetami, andílčí hlavičky

Památkově chráněno, č. úskp: 14279/6-2931

Umístění: Klenba podvěží

Datace: 2. desetiletí 16. století

Svitavy, kostel sv. Jiljí, klenba předsíně se štukovými dekory (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Anotace

Současný hřbitovní kostel sv. Jiljí sloužil až do roku 1804 jako farní. Stavba středověkého původu byla výrazně upravena kolem roku 1600 a barokizována v letech 1679-1689. Z doby renesanční výstavby se zachovala věž (s klíčovými střílnami v podvěží a nárožní bosáží), která je v přízemním prostoru sklenutá klenbou s párem styčných trojbokých lunet. Na hranách jsou opatřeny ve štku vytaženými profily, které byly dříve v ploše klenby doplněny tlacenými štukovými reliéfy. Dílo se zachovalo fragmentárně v monochromní bílé úpravě.

Abstract

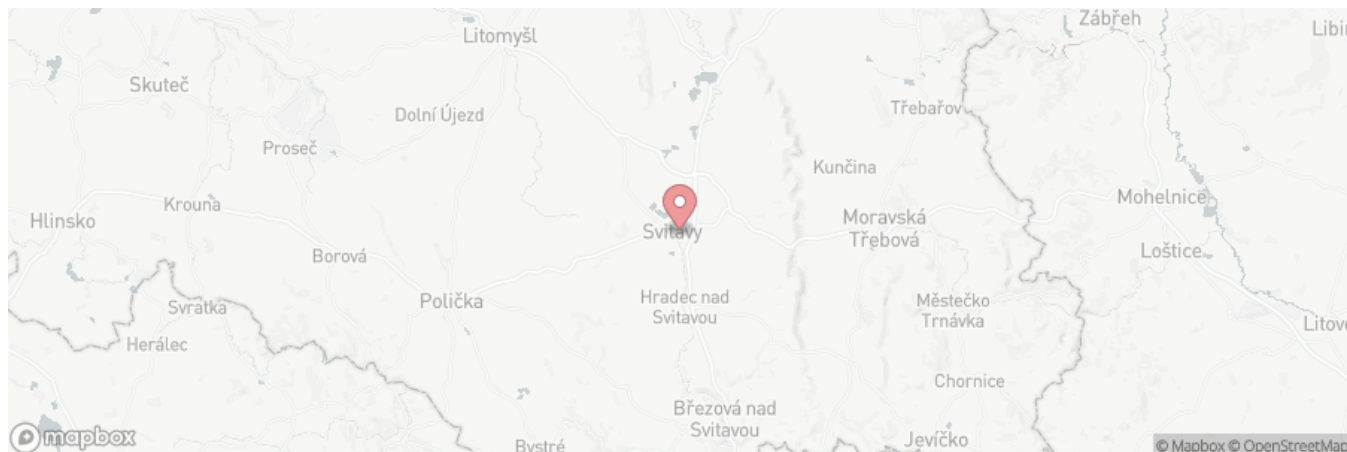
The present cemetery church of St. Aegidius served as a parish church until 1804. The building of medieval origin was extensively modified around 1600 and between 1679-1689. The tower (with keyed transepts and corner bossage) survives from the Renaissance period, and is vaulted on the ground floor with a pair of buttressed triangular lunettes. They are fitted with profiles in stucco on the edges, which were formerly complemented by pressed stucco reliefs in the vault area. The work survives fragmentarily in a monochrome white finish.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Pardubický kraj	Svitavy (okres)	Svitavy	Svitavy-město

Ulice, čp. / č. o.

GPS

49.75597435463573, 16.475190392390232

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
Vytlačovaný štuk		monochromie (stávající stav) Druhotná úprava - bílý nátěr na štukových prvcích provedení jednotně i s bílým pozadím	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Současný hřbitovní kostel sv. Jiljí sloužil až do roku 1804 jako farní. Byl proponovanou stavbou v správním centru panství Svitavy patřícího olomouckému biskupství. Stavba středověkého původu byla výrazně upravena kolem roku 1600 (bohužel bez bližších údajů) a barokizována v letech 1679-1689. Z doby renesanční výstavby se zachovala věž (s klíčovými střílnami v podvěží, nárožní bosáží a bosovaným vstupním portálem), která je v přízemí vybavena prostorem vstupní předsíně. Prostor je sklenutý valeně s párem styčných trojbokých lunet. Klenba byla vybavena jednoduchým štukovým dekorem, jehož část se dodnes zachovala. Na hranách lunet jsou ve štku vytažené profily, které dříve v ploše klenby doplňovaly menší tlačené štukové reliéfy – kolem svorníku ovály s vegetabilním prvkem a ve vrcholech lunet andílčí hlavičky doplněné rozvilinou.

Ačkoliv svitavské štukatury patří mezi realizace podnícené katolickým objednavatelem, můžeme je prokazatelně spojit s okruhem štukových dekorací ze sousedního moravskotřebovského a nedalekého zábřežského panství, které vlastnil na počátku 17. století Ladislav Velen ze Žerotína. Se stavební aktivitou tohoto protestantského šlechtice a kulturním zázemím jeho rezidence v Moravské Třebové se pojí podobné dekorativní systémy a shodné formy pro drobné štukové prvky (např. totožné andílčí hlavičky), které byly použity v bohaté dekoraci zámku v Tatenici (1606) budovaném jako Žerotínův venkovský letohrádek a v kostele v Kunčině u Moravské Třebové (1610). Obdobné systémy se objevily také v městských domech v Moravské Třebové (např. čp. 46, 146) či ve výzdobě tvrze Nemile u Zábřeha. Dekorativní aparát odkazuje ke slezským realizacím, jméno autora nebo stavební skupiny je dosud neznámé.

Literatura

Emanuel Poche (ed.), *Umělecké památky Čech 3, P-Š*, Praha 1980, s. 486-487.

Jaroslav Petr (ed.), *Svitavy 700 let města, vlastivědný sborník*, Brno 1956, s. 36-37.

Vladislava Říhová, Skupina štukatur počátku 17. století na Moravskotřebovsku, *Moravskotřebovské vlastivědné listy* XVI, 2005, s. 24-31.

Vladislava Říhová, *Dílo sochařů, kameníků a štukatérů počátku 17. století. Moravskotřebovsko*, Litomyšl 2011, s. 150.

Gregor Wolny, *Kirchliche Topographie von Mähren, Olmützer Erzdiocese, III. Band*, Brün 1859, s. 3-5.

Autoři záznamu

Vladislava Říhová, Vojtěch Krajiček

Datum poslední změny

26.5.2023

Fotodokumentace současného stavu

Svitavy, kostel sv. Jiljí (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, vstupní předsíň (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, klenba předsíně se štukovými dekory (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, jeden ze čtyř štukových serafů (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, jeden ze čtyř štukových serafů (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, jeden ze čtyř štukových serafů (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)

Svitavy, kostel sv. Jiljí, jeden ze čtyř štukových serafů (Vojtěch Krajiček, srpen 2018)